

Angel Mariezkurrena, kantu bazkari antolatzailea

«Ez du inporta besteen aurrean zirrara sentitzen baduzu, hori du ona kanta zaharrak»

Angel Mariezkurrenak antolatutako kanta zaharren bazkariak bidaia musikal, gastronomiko eta emozionalak dira. Hori lortzeko kanta zaharrak txirikordatu egiten ditu joaldun, musikari, dantzari eta hamaika sorpresarekin, orkestra zuzendari trebearen moduan.

Reyes Ilintxeta

@ReyesIlintxeta

ARGAZKIAK: DANI BLANCO

Kanta zaharrekiko maitasuna nondik heldu zaizu?

Aita-ama eta senideen ondoan beti kantuan aritu izan naiz txikitatik. Nire aita zenak inoiz entzun dudak ahotsik ederrera zuen. Zeinen lastima grabatu ez izana. Aitak goiti kantatzen zuen eta amak behetik. Berezkoa zuten kantua. Lehen, jendea herrian barrena edo herrietik herrira ostatueta kantari ibiltzen zen, eta hori da betidanik ezagutu dugun giroa. Eratsunen, gainera, nire txikitako garaian oso gauza berezia gertatzen zen. 40 gazte inguru urte hasieran joaten ziren mendira lanera eta Eratsungo festetarako, irailaren 8rako, itzuli. Denak batera iristen ziren, bozina joko eta plazako bazterretan herri osoa zain egoten ginen. Eratsungo festetan, Eguberrietan eta Erregeak pasatuta lehenbiziko larunbatean egiten ziren inauterietan, dena kantua zen. Ondoren, gazteek alde egiten zuten mendira.

Saioak antolatzen hasi baino lehen, pare bat urtez ibili nintzen etxez etxe eta baserriz baseri kanta zaharrak berreskuratzen. Beheko suaren ondoan eseri eta aitaxi-amatxiek kantatzen zuten idazten nuen. Internet mundua zer zen ere ez nekien orduan eta horrela

kanta asko ezagutu nituen. Sunbillako apaizak ere asko eman zizkidan.

Afizioa nola bihurtu zitzaizun ofizio?

27 urte daramatzagu Baztango 67ko kintoen bazkaria egiten eta han ere abesteko ohitura handia dute, baina kantatzen hasi eta jendeak letra asko ez dakizkielako abesti guztiak lalala-rekin bukatzen genituela ikusten nuen. Duela hamabi urte, pentsatu genuen zergatik ez egin kantu bazkari bat eta letren fotokopiak jarri plateren ondoan, gero gustura kantatzeko. Horrela antolatu genuen bazkaria Sunbillako Ulibeltzak elkartearen, pentsatuz etxeokak, 40 bat lagun, hurbilduko zirela. Dena bete zen, 109 pertsona! Ateak zabaldu eta kanpoan ere jende pila zegoen gustura aditzen eta kantatzen. Ez genuen halako arrakastarik espero.

Hurrengo urtean, Elizondoko Lur aretoan antolatu genuen beste bat. Sartu ziren 250 lagun bazkaltzeko eta arratsaldean 800 bat heldu ziren kantatzera. Dena bete zen, polita, ederra, oso ongi pasa zuen jendeak. Alex Mujikak egin zuen bazkaria uso eta ondoekin, eta han izan ziren Jaione Olazabal, Xabier Euskitze... baina Sunbillakoa epela eta

goxoa izan zen bezala, hau hotza iruditu zitzaidan, tokiarengatik. Kanta zaharrak goxotasuna eskatzen du, eta janaria. Sasoian sasoikoa. Horrek ere badu bere xarma. Jose Angel Elizalde soinu-jotzailea zegoen han nirekin eta berak esan zidan oso toki polita zegoela horretarako Dantxarinean [Urdazubiko auzoa], Benta Peion. Lugaran jatetxea da, Martiko familiarena. Ikustera joan nintzen eta haiei ere asko gustatu zitzaizen ideia. Gainera, haien aita oso kantuzalea da. Azaroaren azkeneko larunbaterako gelditu ginen bazkaria egiteko.

Zergatik data horretan?

Ehiza garaia ordurako bukatua delako eta Eguberriak oraindik ailegatzeko, asteburkaera aproposa da. Izugarri laguntzen dit Martiko familia osoak, urtero-urtero. Tokia dena da harria, egurra... oso goxoa, eta handia, 500 bat pertsona sartzen dira eta dena bete-betea egoten da. Egun horretan denetik dago: kantua, joaldunak, dantzariak, musikariak, sorpresak... Eguerdian hasi eta 22:30ak arte hantxe.

Kantu bazkariarekin hasi nintzen, gero kontzertuekin segi, eta duela bost urte kamioia utzi eta soilik honetan aritzea erabaki nuen.

A portrait of Angel Mariezkurrena Deskarga, a man with grey hair and blue eyes, wearing a black shirt and a necklace. He is standing in front of a background of concentric circles.

Angel Mariezkurrena Deskarga

1967, Eratsun

Duela hamabi urte hasi zen kantu bazkariak antolatzen lehenbizi Sunbillan eta Elizondon, eta gero abian jarri zuen urtero Dantxarinean, Benta Peion, arrakasta itzelez egiten den Kanta Zaharren Eguna. 2011n garraiolari lanbidea eta kamioia aparkatu zituenetik, bazkari, afari eta kontzertuak antolatzen ditu kanta zaharren inguruan, baita Benito Lertxundi eta beste punta-puntako abeslariekin ere.

Enkarguz egin zenuen lehen kontzertua erre zen baserri baten aldekoa izan zen?

Bai, 2010ean. Leitzako Arkiskil auzoko Musun baserria erabat kiskalita gelditu zen otsailaren 28an eta haren alde kontzertu handia antolatzeke esan zidaten. Pantxoa eta Peio, Erramun Martikorena, Jaione Olazabal, dantzariak, abesbatzak... plazan bi eszenatoki paratu genituen eta oso polita gelditu zen. 2012an Bilboko Euskaldunan antolatu nuen Xabier Lete, Imanol eta Laboari egin zitzaizen omenaldia. Kanta zaharrak ez du mugarik.

Zer eman dizute kanta zaharrek?

Gauza asko. Pentsatzeko modua, haste-ko. Ez du inporta nor duzun ezkerrean eta nor eskuinean, edo nola pentsatzen duen bakoitzak. Kulturak denok elkartzeko balio du. Kanta zahar gehienak, %90, bertso zaharrak dira eta haietan biltzen da Euskal Herriko historia: elizako kontuak, kirolekoak, artzainenak, arrantzaleenak, familiarenak, Ameriketakoak, gerrak... Niretzat estudiorik handiena, karrerarik handiena, horiek guztiak hitzez hitz entzutea da. Asko ez dakigu norenak diren, baina beste batzuetan ikusten dira Xenpelar, Txirrita... mila bertsolari bikain. Euskal Herrian bertsolariak dauden bitartean kanta zaharrak egonen dira. Bertsolari gazteak ikustea gauza handia da.

Lehengo egunean sorpresa polita izan nuen, non eta etxean. Bazkaria prestatzen ari nintzen sukaldean eta seme zaharrena ikasten ari zelarrik, kantuan aditu. Kanta zaharrak gustatzen zaizkio, bere anaiari bezala. Bi semeak aitaren atzetik dabiltza harat eta honat. Iruditu zitzaidan Txirritaren bertsoak zirela, baina ez, Lazkao Txikirenak ziren, ispiuaren aurrean botatakoak. Oso politikak. Pentsatzen nuen irakurtzen ari zela, baina buruz ikasiak zituena guztiak. Sorpresa ederra hartu nuen. Orain, semeak sarrerak eskatu dizkit bere kuadrilla osoak Dantxarinera joan nahi duelako. Oso-oso polita da horren jende gaztea kantuaren inguruan ikustea. Iaz 500etik 200 bat ziren gazte-gazteak, eta emakume gehiago gizasemeak baino. Horrek poz handia ematen dit erakusten duelako denak berdinak garela. Sunbillan, ostatuan emakumeak musean jokatzen ikusi nituen lehen aldian harrirituta gelditu nintzen, Eratsunen ez nuelako inoiz ikusita, eta polita da ikustea nola ari diren gauzak onerako aldatzen.

Baluarde Biltzar Jauregia goraino bete zenuen Iruñea Kantuan saioarekin, UPNren garaian...

Duela lau urte antolatu nuen lehenbiziko aldiz eta oraindik garai zailak baziren ere, aurrera ateratzea lortu genuen. Oso nekeza da kulturaren alorrean bizimodua ateratzea. Laguntzak, babesleak behar dira. Zorionez iaz aldaketa handia izan zen Nafarroan eta Iruñeko Udalak eta Nafarroako Gobernuak egin dutena zoriontzekoa eta eskertzekoa da. Ez nigatik bakarrik, kulturarengatik, oro har, egiten ari direnagatik. Badakit ez dela erraza eta kolpean joan garela denak eske, baina gauza asko egiten ari dira. Elkartze hutsa arrakasta handia da. Gero erabakiko da gauzak egiten diren ala ez, edo nola egingen diren, baina aurrez aurre hitz egin ahal izatea, entzutea, niretzat gauza berria da. Aurreko gobernuarekin eta Iruñeko Udalarekin mila bider saiatu nintzen arren, inoiz ez zizkidaten atek zabaldu. Mina ematen zidan, Gipuzkoan, Bizkaian, leku guztietan ate zabalik hartzen ninduten, eta aldiz Nafarroan, etxean, beti ezinean.

Zer moduz sanferminetako kantu bazkaria?

Aurtengo sanferminetan egin dugu lehen kantu bazkaria Baluartan. Ikusgarria izan zen. Nik neuk ere ez nuen espero hain emaitza ona. Jendea hunkitua, dantzan... Dena bete zen. Eszenatokia oso ongi prestatu zuten ETBren laguntzarekin. Hasiera-hasieratik izugarritzko besta giro eta bizitasuna zegoen. *Eperra*, *Xalbadorren heriotzean* eta ohiko kanta guztiak eman genituen, baina beste umore batekin.

Nolakoak dira zuk antolatutako bazkariak?

Bi modu daude kantu bazkariak egiteko: Hegoaldekoa eta Iparraldekoa. Hegoaldean lehenbizi jan, edan eta gero hasten da jendea abesten. Iparraldean, aldiz, jan bitartean abesten dute. Hori da nik aukeratu dudana moldea eta ikaragarria da.

Dantxarinean urtero azaroaren azken larunbatean egiten den Kanta Zaharren Eguna gero eta arrakastatsua da. Zergatik?

Oso egun sentikorra delako. Jendeak abestu eta dantzatu egiten du, eta hunkitu egiten da. Behin batek esan zidan

Bakarrik ez

“Argi dago hau ez dela nire kontua bakarrik. Ez dut deus asmatu. Kantua berreskuratzea denon kontua da eta zorionez gero eta gehiago dira kanta saioak, kantu taldeak, kalejirak...”

Enpresaria bezero

“Logroñoeko gizon bat etorri zitzaidan esanez bera kanpotarra zela, ez zekiela euskaraz, baina harrirituta gelditu zela kantu bazkaria ikusita. Enpresaria zen eta handik gutxira Logroñora gonbidatu ninduen kantu bazkari bat antolatzerantz biltzekoak ziren 26 herrialdeetako enpresarientzat. Jaione Olazabal kantariarekin joan nintzen. Sei kanta eman genituen euskaraz eta bat erdaraz, Nana Mouskourirena. Denak dantzan paratu genituen poz-pozik”.

Xalbadorren heriotzean ez genukeela kantatu behar bera negarrez hasten zelako. Esan nion baietz, hori dela ederra eta sentimendu hori onartu egin behar dela. Ez du inporta besteen aurrean zirraratu sentitzen baduzu eta ez da ezkutatatu behar. Hori du ona kanta zaharrak.

Duela lau urte ETBk grabatu zuen saioa eta geroztik are jende gehiago etortzen da Euskal Herri osotik, baita kanpotik ere. Asko eta asko gelditzen dira sarrerarik gabe.

Zein izaten da lehen kanta?

Lehenbiziko kanta beti da *Euskal Herriaren Euskaraz*. Beti eta toki guztietan.

Jendea berotzeko oso kanta ederra da. Doinua eta letra, biak oso politak dira. Gainera, iruditzen zait errespetu handia ematen diola jendeari.

Kanten hurrenkera egokia antolatzea arrakastaren gakoetako bat al da?

Bai, hala da. Abestien zerrenda egiteko pare bat hilabete behar dut, edo gehiago. Jende asko dago euskara eta euskal kultura ikaragarri maite dituen baina zoritxarrez euskaraz ez dakiena, eta haiek ere kontuan hartu behar ditugu beti. Kontzertu batean kantak izan behar dira hasieran apalak, goxoak baina politak, *Eperrak*, *Erribera*, esate

baterako, eta bukaera aldera gero eta bizitasun handiagoa behar duzu denak zutik jartzeko. Hori lortzeko abestiekin, musikariekin, abesbatzekin, haurrekin... jokatu behar duzu.

Nafarroan hasi eta orain Euskal Herri osoan zabilta, ezta?

Herriz herri ibiltzen naiz, Markina, Ondarroa, Bera... Deitzen didaten toki guztietan. Toki batzuetan pentsatzen dute: "Dantxarinerako sarrerarik ezin bada eskuratu zergatik ez ekarri Angel hona?". Eta Angel, Angel da, eta toki guztietara joaten da gustura. Ondarroan lehen urtean 40 pertsona bildu ziren.

Aurten, bigarrenean 150 baziren. Tokian tokikoek parte har dezaten saiatzen naiz beti: musikariak, dantzariak, haurrak... Haurrena oso kontu polita da. Hemen Iruñean, Sarriguren [herriko] eta Mendillorriko [Iruñeko auzoko] haurrak etorri ohi dira kantatzera. Guztiei eskaintzen zaie etortzeko aukera, nahi duenak altxa eskua eta etorri. Berdin dio ahots polita izan edo ez. Denak etortzen ahal dira. Nik oso esperientzia txarra izan nuen gaztetan, koro batean saiatu nintzen sartzen eta ez ninduten hartu. Gero Donostiako beste talde batean saiatu eta berdin. Horregatik hemen ez da inor kanpoan uzten.

Azken hitza: Kanta bat eta kantari bat

“Orain Reyesi kantatuko banio, *Loreak udan* hautatuko nuke, hitzengatik. Abeslari bat hautatzekotan Benito Lertxundi. Niretzat idoloa izan da beti. Bere kantaldiak ikustera joaten nintzen Oriora eta orain kontzertuak egiten ditut berarekin. 50 urte daramatza oholtza gainean eta dena betetzen du. Benito Benito da”.

Saioetarako musikari profesional ugari mugiarazten duzu.

Saiatzen gara tokian tokiko musikari eta taldeak gonbidatzen. Bizkaian Alex Sar-
dui, Korrontzi edo Getxoko abesbatza, Donostian Easo abesbatza edo Urko; Iruñean Paz de Ziganda abesbatza, dantzariak... Beste batzuk beti etortzen dira nirekin: Jaione Olazabal eta Aitor Ibarra *Jalisko* sunbildarra, esate baterako. Zubi-
bietako joaldunak ere bai, gure kulturaren zati garrantzitsu direlako. Jendeak gozatu egiten du haiekin. Espiritu txar guztiak bazterrerara bidaltzen dituzte eta harmonia ona lortu. Bestalde, Txema Garcés lagun handia dut. Kanta guz-
tien moldatzailea da eta baxu-jotzaile aparta. Modu berean Juantxo Zeberio pianoarekin, Joxerra Mitxelena gitarra-
rekin, Francisco Herrero biolinarekin, Iñaki Dieguez eskusoinu-jotzaile bikai-
na, Asier Oleaga perkusioarekin... oso musikari onak denak.

Hemendik aurrera zeintzuk dira hitzordu nagusiak?

Azaroaren 5ean Barañaingo Auditorioan izanen gara, gero 26an Dantxari-
nean Kanta Zaharren Eguna, abenduaren 3an Kurasaalen eta abenduaren 17an Petritegin, Astigarragan. Abenduaren 3an Kurasaalean afaria egingen dugu. Han izango dira Xabier Euskitze, Maria Mola-
tegi, Pantxoa Carrere, Bankako Menditarrak eta joaldunak. Leitzako dantzariak, gaiteroak, musika eskoziarra eta sor-
presa asko egonen dira.

Amerikako diasporarekin ez duzu ezer egin?

Oraindik ez. Deitu didate Argentinatik hasi eta Kanadaraino, Euskal Etxeetan eta hainbat tokitan kanta saioak anto-
latzeko, baina pentsatu beharra dut, bada-
dudalako proiektu pila hemen egiteko. Gustatuko litzaidake beste herrialde-
tako musika eta dantza ekartzea, esko-
ziarrak edo irlandarrak, adibidez. Edo
gospel talde bat gonbidatu hemengo-
kin abesteko. Kataluniara ere joan nahi
nuke eta hango eta hemengo kulturak
eta kantak elkartu. ■

**VITORIA
GASTEIZ**
green capital

Gasteizen
euskarazko hauek
ez galdu

euskara, zure frekuentzian

Gozatu euskaraz liburategietan!

• ABETXUKU

Ipuin kontaketa. Lupe Lekuona. Azaroak 12
Kuku, non nago? 11:00; 3-5 urte
Kamishibai, ipuinak bai 12:30; 5-7 urte
Txotxongiloen itzal-antzerkia. Lantegia
Azaroak 30, 18:00; 4-7 urte

• ALDABE

Ipuinak dantzan. Apika taldea
Azaroak 12, 11:00; 4 urtetik gora
Xabier Etxaniz Rojo. Idazleekin solasean
Azaroak 16, 19:00; gazte eta helduak

• ARRIAGA

Ipuin magikoak. Txotxongiloak. Bihar taldea
Azaroak 18; 18:00; 4-7 urte
Kikili salda. Ipuin kontaketa. Amara
Azaroak 30, 18:00; 5-8 urte

• ARIZNABARRA

Iraungorriko Marimiri
Itzalezko antzerkia. Zurrunka T.
Azaroak 23, 18:00; 5-10 urte

• IBAJONDO

Egin Putz, fuuuuuuu. Ipuin kontalaria
Azaroak 26, 12:00; 3-5 urte

• IPARRALDE

Berdintasuna maite dugulako
Ipuin kontaketa. Inés Bengoa
Azaroak 15, 18:00; 5-12 urte

• HEGOALDE

Amodiozko ipuinak
Ipuin kontaketa musikatua
Azaroak 15; 19:00; 14 urtetik gora

• JUDIMENDI

Kolore anitzak. Ipuinak.
Antton Aranburu - Sonia Vera
Azaroak 21, 18:30; 3-6 urte

• LAKUA

Marixaren baserria. Ipuinak.
Eneko Etxegarai - Eduardo Rodríguez
Azaroak 17; 18:00; 3-6 urte

• PILAR

Txotxongiloak egiten. Ludoland. Lantegia
Azaroak 26, 11:00; 4-8 urte

• SALBURUA

Atximurka. Ipuinak. Iñaki Carretero
Azaroak 22, 18:00; 1-4 urte

• OIHANEDER EUSKARAREN ETXEA

Ispilu biluziak ikuskizuna. Edu Zelaieta
Azaroak 23, 19:00
Hitza Adina Mintzo. Katalanera. Jordi Serra
Azaroak 24, 19:30
Eskilarapeko soinuak. Lumi. kontzertua
Azaroak 29, 19:30
“Trantsizioak” Argiaren erakusketa
Azaroak 3-24

• EUSKARAREN ASTEAI

AZAROAREN 26TK ABENDUAREN 3RA.

II. Mintzodromo familiarra
Zabalgana auzo elkartea
Azaroak 26, Ariznabarreko GE, 10:30-13:30
Mintzodromoa, Jon Maiaren hitzaldia, bertsolariak
Elkarrekin esnatzeko ordua da
Kirmen Uriberen nobela berriaren aurkezpena
Azaroak 29, Oihaneder EE; 19:00
Agiñako zero bat
Manex Agirre - Gaizka Amondarain
Azaroak, 30, Oihaneder EE 19:30

Maite duzun hura,
euskaraz!

Ayuntamiento
de Vitoria-Gasteiz
Vitoria-Gasteizko
Udala